

TALOUSSOSIOLOGIA

(Economic Sociology)

Taloussosiologia tutkii taloutta sosiologisesta näkökulmasta. Se tarkoittaa sosiologialle ominaisten viitekehysten ja selitysmallien soveltamista taloudellisten ilmiöiden tarkasteluun. Sosiologisessa tarkastelutavassa esimerkiksi kulutusta tutkitaan paitsi rahankäyttönä, myös sosiaalisten järjestelmien vaikutuksessa toteutuvana ihmisten keskinäisenä vuorovaikutuksena. Tämä tarkoittaa, että kulutukseen vaikuttavat paitsi tulot, myös ihmisten maku ja tottumukset, arvostukset ja toisten ihmisten kuluttajaan kohdistamat odotukset. Välttämättä huomiota ei tarvitse kiinnittää ihmisten toimintaan, vaan sosiologinen näkökulma voi tarkoittaa huomion kohdistamista myös taloudellisten ilmiöiden tai organisaatioiden keskinäiseen riippuvuuteen. Näiden suhteiden tarkastelu on yksi taloussosiologian keskeisistä tehtävistä.

Turun yliopistossa taloussosiologinen tutkimus on erikoistunut seuraaville alueille: kulutus- ja kuluttajakäyttäytyminen, kulttuuri ja elämäntapa, yhteiskuntarakenteet ja sosiaalinen periytyvyys, hyvinvoinnin tarkastelu, media ja teknologia sekä tutkimusmetodologia.

Pääaineen jatko-opinnot

Sosiologia on yleinen yhteiskuntatiede, jonka teoriat ja menetelmät ovat yhteydessä ja vaikuttavat myös muiden yhteiskuntatieteiden kehityssuuntauksiin. Taloussosiologian opiskelun tarkoituksena on syventää opiskelijan ymmärrystä kulutuksesta ja muusta taloudellisesta toiminnasta sekä johdattaa opiskelija näkemään taloudelliset ilmiöt sosiaalisesta näkökulmasta, osana laajempaa yhteiskunnallista kontekstia. Taloussosiologia pyrkii harjaannuttamaan opiskelijat myös filosofisiin ja metodologisiin pohdiskeluihin.

Taloussosiologian jatko-opintojaksojen (TSJ11–TSJ35) kuulusteluja voi suorittaa kaikkina yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan tenttipäivinä.

Jatko-opiskelijan valittavana ovat lisäksi ne aineen tarjoamat syventävät opintojaksot TSS1-TSS12, joita ei ole sisällytetty maisterin tutkintoon. Jaksojen kuvaukset löytyvät KTM-tutkintovaatimusten puolelta.

Taloussosiologiaa voi lukea pääaineena myös Tulevaisuuden tutkimuksen jatkokoulutusohjelmassa. Ks. tarkemmin ko. ohjelman kohdalta.

075001	TSJ11/TUTUJ9 Metodologia- ja teoriasuuntaukset
Laajuus	6 op
Vastuuhenkilö	Pekka Räsänen
Sisältö ja osaamistavoitteet	Opintojakson tavoitteena on perehdyttää jatko-opiskelija sosiologian eri metodologiasuuntauksiin. Opintojakson suoritettuaan jatko-opiskelija osaa tulkita sosiologian metodologiasuuntauksia ja arvioida itsenäisesti ko. metodologian käyttöä tutkimuksessa.
Opetus	Ei luento-opetusta.
Suoritustapa	Kirjallinen kuulustelu 075002 TSJ11 Metodologia- ja teoriasuuntaukset, kirjallisuus, 3 op. 245280 TUTUJ9 Metodologia- ja teoriasuuntaukset, kirjallisuus, 3 op.

	Essee 075003 TSJ11 Metodologia- ja teoriasuuntaukset, harjoitukset, 3 op. 245281 TUTUJ9 Metodologia- ja teoriasuuntaukset, harjoitukset, 3 op. Jatko-opiskelija tekee valitsemastaan metodologia- tai teoriasuuntauksesta kirjallisen arvion esseemuodossa. Esseessä (n. 10 sivua) on tarkoitus tarkastella ko. metodologiaa tai teoriaa jossain sosiologian alalta tehdyssä suomalaisessa väitöskirjatutkimuksessa. Ohjeet esseeseen kirjoittamiseen löytyvät aineen internet-sivuilta.
Kirjallisuus	1. Positivismi ja ihmistiede. Sosiaalitutkimuksen perustat ja käytännöt, Helsinki, Gaudeamus, Raunio, Kyösti (1999), 951662760-9. 2. New institutionalism in sociology, New York, Russell Sage Foundation, Brinton, Mary; Nee, Victor (eds.) (1998), 0-87154-139-4.
075010	TSJ12/TUTUJ2 Tutkimuksellinen harjoitustyö
Laajuus	6 op
Vastuuhenkilö	Pekka Räsänen
Sisältö ja osaamistavoitteet	Opintojakson tavoitteena on johdattaa jatko-opiskelija opinnäytetyönsä aihepiirin tuntemukseen. Opintojakson suoritettuaan jatko-opiskelija tuntee opinnäytetyönsä empiirisen ja metodologisen aihepiirin.
Opetus	Ei luento-opetusta.
Suoritustapa	Tutkimusraportti 075010 TSJ12 Tutkimuksellinen harjoitustyö, 6 op. Tutkimusraportti 245272 TUTUJ2 Tutkimuksellinen harjoitustyö, 6 op. Jatko-opiskelija soveltaa jotakin sosiologian tutkimusmenetelmää esimerkiksi tilastoaineistoon ja raportoi lyhyesti saatuja tuloksia (n. 15-20 sivuinen tutkimusraportti).
075020	TSJ21/TUTUJ3 Sosiologian historiallinen kehitys
Laajuus	2 op
Vastuuhenkilö	Pekka Räsänen
Sisältö ja osaamistavoitteet	Opintojakson tavoitteena on perehdyttää jatko-opiskelija sosiologian eri koulukuntiin ja suuntauksiin. Opintojakson suoritettuaan jatko-opiskelija osaa arvioida sosiologian klassista perinnettä sekä tuoreempia koulukuntia ja suuntauksia.
Opetus	Ei luento-opetusta.
Suoritustapa	Kirjallinen kuulustelu tai essee 075020 TSJ21 Sosiologian historiallinen kehitys, 2 op. 245273 TUTUJ3 Suomalainen tulevaisuuden tutkimus ja sen kritiikki - Sosiologinen historiallinen kehitys, 2 op.
Kirjallisuus	Ohjeet esseeseen kirjoittamiseen löytyvät aineen internet-sivuilta. 1. A history and philosophy of the social sciences, Oxford, Blackwell, Manicas, Peter T. (1988), 0-631-16583-5. 2. Metodisuhdanteiden mahti. Lomaketutkimus suomalaisessa sosiologiassa 1947-2000, Tampere, Vastapaino, Alestalo, Marja (2005), 951-768-160-7.
Muu kuulustelu- ja oppimateriaali	Joko kirja 2 tai muu aihealuetta käsittelevä kirjallisuus, josta on sovittava vastuuhenkilön kanssa erikseen.

075030	TSJ22/TUTUJ4 Sosiologian klassikko
Laajuus	3 op
Vastuhenkilö	Pekka Räsänen
Sisältö ja osaamistavoitteet	Jatko-opiskelija perehtyy sosiologian klassiseen perinteeseen parhaiten tutustumalla klassikkoiden alkuperäisiin teksteihin. Opiskelija voi sopimuksen mukaan suorittaa kurssin myös muilla teoksilla tai tutustumalla jonkin muun kuin alla olevassa listassa mainitun klassikon työhön. Kirjallisuudesta sovittava etukäteen kurssin vastuuhenkilön kanssa.
Opetus Suoritustapa	Ei luento-opetusta. Kirjallinen kuulustelu tai essee 075030 TSJ22 Sosiologian klassikko, 3 op. 245274 TUTUJ4 Klassikot, 3 op.
Muu kuulustelu- ja oppimateriaali	Ohjeet esseen kirjoittamiseen löytyvät aineen internetsivulta. Opiskelija perehtyy valintansa mukaan johonkin sosiologian klassikoista. Yksi teoksista on joku ko. klassikon keskeinen teos, esim. Durkheim, Itsemurha; Marx, Pääoma; Simmel, The Philosophy of Money; Weber, Protestanttinen etiikka ja kapitalismin henki tai Veblen, The Theory of Leisure Class.
075040	TSJ31-35/TUTUJ5 Sosiologia, kirjat
Laajuus	6 op
Vastuhenkilö	Pekka Räsänen
Sisältö ja osaamistavoitteet	Opintojakson tavoitteena on perehdyttää jatko-opiskelija jonkin sosiologian erityisalan viimeisempään tutkimukseen. Opintojakson suoritettuaan jatko-opiskelija osaa arvioida valitsemansa erityisalan tutkimusta. Jatko-opiskelijan on syytä valita erityisala tulevan tutkimussuuntauksensa mukaan.
Opetus Suoritustapa	Ei luento-opetusta. Kirjallinen kuulustelu 075040 TSJ31-35 Sosiologia, kirjallisuus, 6 op. Kirjallisuuskatsaus 075041 TSJ31-35 Sosiologia, kirjallisuuskatsaus, 6 op. Kirjallinen kuulustelu tai kirjallisuuskatsaus 245275 TUTUJ5 Sosiologia, kirjat - Tulevaisuudentutkimuksen nykyisyys, 6 op.
Muu kuulustelu- ja oppimateriaali	Jatko-opiskelija voi korvata kirjallisuustentin laatimalla sovitusta teoksista kirjallisuuskatsauksen (laajan, temaattisesti kootun esseen). Ohjeet esseen kirjoittamiseen löytyvät aineen internetsivuilta. Kirjallisuudesta sovittava erikseen kurssin vastuuhenkilön kanssa.

075800	TSL Lisensiaatintutkimus
Laajuus	90 op
Sisältö ja osaamistavoitteet	Lisensiaatintutkimuksen tulee osoittaa kykyä käsitellä tieteellisesti tutkimustehtävää.
Suoritustapa	Osallistuminen tutkimusseminaareihin, itsenäinen tutkimustyö tutkimussuunnitelmiseen ja väliraportteineen sekä tutkimustyön puolustaminen julkisessa seminaarilaisuudessa. 075800 TSL Lisensiaatintutkimus, 90 op.
075900	TSV Väitöskirja
Sisältö ja osaamistavoitteet	Taloussosiologian alalta laadittavan väitöskirjan tulee osoittaa syvällistä perehtyneisyyttä tutkimusalaan ja kykyä tuottaa itsenäisesti uutta tieteellistä tietoa.
Suoritustapa	Itsenäinen tutkimustyö tutkimussuunnitelmiseen ja väliraportteineen sekä tutkimustyön puolustaminen julkisessa väitöstilaisuudessa. 075900 TSV Väitöskirja.

TULEVAISUUDENTUTKIMUKSEN JATKOKOULUTUSOHJELMA TALOUSSOSIOLOGIAN PÄÄAINEESSA

(The Post-graduate Programme of Futures Studies with Economic Sociology as the Major)

Tulevaisuudentutkimuksen nelivuotinen jatko-opinto-ohjelma tuottaa tohtoreita, joiden erityisosaaminen on tulevaisuudentutkimuksessa taloussosiologian tieteenalalla. Tämä erityisosaaminen tarkoittaa pätevyyttä sekä alan tutkimustehtävissä että erilaisissa asiantuntijatehtävissä, joissa painotetaan tulevaisuuden-tutkimuksen ja ennakkoinnin sekä käytännön tason menetelmällistä että teoreettista tuntemusta. Ohjelman keskeiset periaatteet ovat monitieteisyys, kansainvälisyys, tieteiden ja käytännön vuorovaikutus sekä opetuksen monimuotoisuus.

Taloussosiologia tutkii taloutta sosiologisesta näkökulmasta ihmisten vuorovaikutuksena ja sosiaalisina ilmiöinä. Tulevaisuudentutkimuksen tieteenala tutkii yhteiskunnan ja toimintaympäristöjen muutoksia ja erilaisia tulevaisuuden vaihtoehtoja sekä niihin sisältyviä haasteita ja mahdollisuuksia. Tulevaisuudentutkimus sijoittuu tieteellisen tutkimuksen perinteeseen lähelle yhteiskuntatieteitä ja humanistisia tieteitä. Tulevaisuudentutkimukselle on ominaista tutkia kestävän kehityksen tavoitteiden edellytyksiä niiden sosiokulttuurisesta, ympäristöllisestä ja taloudellisesta näkökulmasta. Sekä taloussosiologian että tulevaisuudentutkimuksen tutkimuskohteita ovat esimerkiksi sellaiset toimijat kuin yhteiskunta, ryhmät, organisaatiot, instituutit, julkinen ja yksityinen sektori sekä erilaiset verkostot. Tutkittavia ilmiöitä ovat esimerkiksi teknologia, talous, globalisaatio, ympäristö, vuorovaikutus, hyvinvointi, arki, turvallisuus ja kulttuuri. Tutkimuksen painopistealueina voivat olla myös tulevaisuudentutkimuksen näkökulmasta kiinnostavat kognitiiviset ja taidolliset kysymykset liittyen esimerkiksi luovuuteen, arvoihin, toiveisiin, pelkoihin, odotuksiin, valtasuhteisiin tai oppimiseen.

Jatko-opinto-ohjelman opinnot suoritetaan taloussosiologian ja tulevaisuudentutkimuksen yhteisen opinto-ohjelman mukaan. Väitöskirjoilta ja lisensiaatintutkimuksilta edellytetään tulevaisuudentutkimuksen näkökulmaa ja niissä hyödynnetään alan menetelmiä. Tutkimuskohteen ja teoreettisen viitekehyksen edellytetään kuitenkin olevan sellaisia, että ne soveltuvat myös taloussosiologian oppiaineeseen. Jatko-opiskelijat tutkivat väitöskirjatöissään mm. sitä, millaisia vaihtoehtoisia tulevaisuuksia erilaisten päätösten, valintojen ja muiden tekijöiden yhteisvaikutuksesta voi syntyä ja miten niihin voidaan vaikuttaa. Opinnäytteet voivat myös koskea tulevaisuudentutkimuksen tieteenfilosofisia kysymyksiä tai alan teoreettisia ja epistemologisia lähtökohtia tai menetelmiä. Monitieteinen jatko-opinto-ohjelma tarjoaa opiskelijalle valmiudet yhdistää tulevaisuusajattelu ja yhteiskunnan ja sen toimintojen ja prosessien sosiologinen ymmärrys sosiologian ja tulevaisuudentutkimuksen menetelmätaitoihin.

Pääaineen jatko-opinnot (32 op) koostuvat seuraavista pakollisista opintojaksoista (29 op):, TUTUJ1, TUTUJ2/TSJ12, TUTUJ3/TSJ21, TUTUJ4/TSJ22, TUTUJ5/TSJ31–35, TUTUJ9/TSJ11 ja alla luetelluista valinnaisista opinnoista.

Valinnaiset opinnot:

- TUTUJ6, TUTUJ7, TUTUJ8
- Tulevaisuudentutkimuksen englanninkielisen maisteriohjelman opintojaksoista ne, joita ei ole sisällytetty maisterintutkintoon. Jaksojen koodit ja kuvaukset löytyvät opinto-oppaasta kohdasta *Master's Degree Programme in Futures Studies*;
- Pääaineen (taloussosiologia) syventävien opintojaksojen TSS1-TSS7 joukosta ne, joita ei ole sisällytetty maisterintutkintoon. Jaksojen kuvaukset löytyvät opinto-oppaasta KTM -tutkintovaatimusten kohdasta *Taloussosiologia*;

- Tulevaisuudentutkimuksen Verkostoakatemia (TVA) valtakunnallisen jatkokoulutusohjelman seminaareista erikseen sovittavat kokonaisuudet

245271	TUTUJ1 Tulevaisuudentutkimuksen teoriakehitys
Laajuus	6 op
Vastuuhenkilö	nn.
Ajankohta	SL2010-KL2011
Sisältö ja osaamistavoitteet	Opintojakson tavoitteena on syventää ja laajentaa jatko-opiskelijan tulevaisuudentutkimuksen ymmärrystä tieteenalan teoreettisen perustan ja temaattisten kokonaisuuksien käsittelyyn kirjallisuudessa. Opintojaksossa perehdytään tulevaisuudentutkimuksen perusteisiin ja keskeisten tutkijoiden työhön.
Edeltävät opinnot	TUTU1, TUTU2, TUTU3 tai vastaavat tulevaisuudentutkimuksen opinnot (väh. 15 op.)
Opetus Suoritustapa	Lukupiiri (2 tapaamista/lukukausi). Essee 245271 TUTUJ1 Tulevaisuudentutkimuksen teoriakehitys, 6 op. Jatko-opiskelija tekee valitsemastaan tulevaisuudentutkimuksen teoriasuuntauksesta kirjallisen arvion esseemuodossa. Esseessä (n. 20 sivua) on tarkoitus tarkastella ko. teoriaa/temaattista kokonaisuutta perehtymällä sitä koskevaan kirjallisuuteen ja arvioimalla kriittisesti teoreettisen suuntauksen merkitystä, sovelluksia, asemaa tieteellisen tutkimuksen kentässä ja uusia mahdollisuuksia tieteenalan kentässä.
Kirjallisuus	Knowledge base of future studies, Slaughter, Richard (ed.) (1996), 0 9586654 0 0.
Muu kuulustelu- ja oppimateriaali	Kirjallisuudesta sovitaan erikseen. Erytisteemoiksi soveltuvat esimerkiksi utopiakirjallisuus, Non-Western Cultures in Futures Studies; kriittinen tulevaisuudentutkimus; luova talous; teknologian ennakointi; alueellinen ennakointi; kestävä kehitys tulevaisuudentutkimuksen näkökulmasta, jne. (sovitaan erikseen).
245272	TUTUJ2/TSJ12 Tutkimuksellinen harjoitustyö
Laajuus	6 op
Huomautuksia	Katso TSJ12
245273	TUTUJ3/TSJ21 Suomalainen tulevaisuudentutkimus ja sen kritiikki - Sosiologian historiallinen kehitys
Laajuus	2 op
Huomautuksia	Katso TSJ21
245274	TUTUJ4/TSJ22 Klassikot
Laajuus	3 op
Huomautuksia	Katso TSJ22
245275	TUTUJ5/TSJ31-35 Sosiologia, kirjat - Tulevaisuudentutkimuksen nykyisyys
Laajuus	6 op
Huomautuksia	Katso TSJ31-35
245276	TUTUJ6 Kestävä tulevaisuus
Laajuus	6 op
Vastuuhenkilö	nn.
Ajankohta	SL2010-KL2011

Sisältö ja osaamistavoitteet	Opintojakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija tulevaisuudentutkimuksen näkökulmasta kestävä kehityksen taloudelliseen, ympäristö- ja sosio-kulttuurinen ulottuvuuteen.
Opetus Suoritustapa	Intensiiviopetus (12 h) ja vierailuluennot (24 h) Kirjallinen kuulustelu ja harjoitustyö tai essee (n. 15 s.) 245276 TUTUJ6 Kestävä tulevaisuus, 6 op. Arvosana määräytyy 50 % kuulustelun ja 50 % harjoitustyön/esseen perusteella.
Kirjallisuus	1. Kasvun rajat 30 vuotta myöhemmin, Meadows, Donella (2005), 951-662-951-2. 2. Handbook of sustainable development, Giles, Dietz, Neumayer (2007), 9781843765776.
Muu kuulustelu- ja oppimateriaali	Yksi julkaisu seuraavista: Hietanen, Olli, Heinonen, Sirkka, Kiiskilä, Kati, Lyytimäki, Jari & Rosenström, Ulla (2004) Ekotietoyhteiskunta - kriteerit ja toimintamahdollisuudet. Loppuraportti. Tutu-julkaisuja 2/2004. Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turku (951-564-112-8). TAI Vehmas, Jarmo, Malaska, Pentti, Luukkanen, Jyrki, Kaivo-oja, Jari, Hietanen, Olli, Vinnari, Markus & Ilvonen, Jenni (2003) Europe in the Global Battle of Sustainability: Rebound Strikes Back? Advanced Sustainability Analysis. Turku School of Economics and Business Administration. KR-7:2003. Turku (951-564-156-X). TAI Hietanen, Olli (2002) (Special Editor) Article Selection. Indicators of Sustainable Development. Special issue of Futura. Vol. 21, No. 2. TAI Haukioja, Teemu (1996) Sustainable Development and the Evolution of the Market Economy. Serie D4:1996. Turku School of Economics and Business Administration. Turku. 5. Toinen artikkeli seuraavista: Kaivo-oja, Jari (2001) Scenario Learning and Potential Sustainable Development Processes in Spatial Contexts: Towards Risk Society or Ecological Modernization scenarios? Futures Research Quarterly. Vol. 17. No. 2. Summer 2001, pp. 33-55. TAI Kaivo-oja, Jari, Luukkanen, Jyrki and Malaska, Pentti (2001) Sustainability Evaluation Frameworks and Alternative Analytical Scenarios of National Economies. Population and Environment. A Journal of Interdisciplinary Studies. Vol. 23, No. 2, 193-215.

245277	TUTUJ7 Tulevaisuudentutkimuksen kesäseminaari ja kesäkoulu
Laajuus	6 op
Vastuuhenkilö	nn.
Ajankohta	KL2011
Sisältö ja osaamistavoitteet	Opintojakson tarkoituksena on perehdyttää opiskelija johonkin tulevaisuudentutkimuksen erityisalueeseen tai tutkimuskysymykseen ko. kesäseminaarin teeman mukaisesti sekä johdattaa hänet oman tutkimuksen tieteelliseen kirjoittamiseen ja julkiseen esittämiseen.
Kirjallisuus	Sovitaan professorin kanssa.
Suoritustapa	Osallistuminen seminaariin ja kesäkoulun opetukseen, harjoitustyö ja oma esitys jossain työryhmässä. Kokonaisarvosana kaikkien osa-alueiden hyväksytystä suorittamisesta. 245277 TUTUJ7 Tulevaisuudentutkimuksen kesäseminaari ja kesäkoulu (vaihtuvateemainen vuosittain), 6 op.

245278	TUTUJ8 Tulevaisuudentutkimus ja liiketoimintaosaaminen
Laajuus	6 op
Vastuuhenkilö	nn.
Ajankohta	SL2010-KL2011
Sisältö ja osaamistavoitteet	Opintojakson tarkoituksena on perehdyttää opiskelija tulevaisuudentutkimuksen ja liiketoimintaosaamisen välisiin rajapintoihin.

Opetus	Luentoja 24 h ja kirjatentti
Suoritustapa	Osallistuminen luentoihin ja kirjatentti. Luennoista ja kirjallisuudesta yhteinen tentti, jonka perusteella arvosana määräytyy. 245278
Kirjallisuus	TUTUJ8 Tulevaisuudentutkimus ja liiketoimintaosaaminen, 6 op. 1. Luova tietopääoma tulevaisuuden kestävä kilpailuetu, Ståhle, Pirjo (2006), 951-37-4706-9. 2. Luovaan talouteen kulttuuriosaaminen tulevaisuuden voimavarana, Wilenius, Markku (2004), 951-37-4029-3. 3. Dynamic Intellectual Capital - Knowledge Management in Theory and Practice, Ståhle, Pirjo & Grönroos, Mauri: (2002), 978-951-0-25286-4. 4. Knowledge management tietopääoma yrityksen kilpailutekijänä, Ståhle, Pirjo (1999), 951-0-23591-1.
245279	TUTUJ9/TSJ11 Sosiologian metodologia- ja teoriasuuntauokset
Laajuus	6 op
Huomautuksia	Katso TSJ11